

Journal of Nursing Science Chulalongkorn University (วารสารพยาบาลศาสตร์)

Volume 4 | Issue 3

Article 3

1992-12-01

สภาพแวดล้อมของสถาบันการศึกษา : ปัจจัย สัมพันธ์กับความพึงพอใจในงานของ
อาจารย์พยาบาล

สุชาดา รัชชกุล

Follow this and additional works at: <https://digital.car.chula.ac.th/cuns>

Part of the [Nursing Commons](#)

Recommended Citation

รัชชกุล, สุชาดา (1992) "สภาพแวดล้อมของสถาบันการศึกษา : ปัจจัย สัมพันธ์กับความพึงพอใจในงานของอาจารย์พยาบาล," *Journal of Nursing Science Chulalongkorn University (วารสารพยาบาลศาสตร์)*: Vol. 4: Iss. 3, Article 3.

DOI: 10.58837/CHULA.CUNS.4.3.3

Available at: <https://digital.car.chula.ac.th/cuns/vol4/iss3/3>

This Original article is brought to you for free and open access by Chula Digital Collections. It has been accepted for inclusion in Journal of Nursing Science Chulalongkorn University (วารสารพยาบาลศาสตร์) by an authorized editor of Chula Digital Collections. For more information, please contact ChulaDC@car.chula.ac.th.

สภาพแวดล้อมของสถาบันการศึกษา : ปัจจัย สนับสนุนความพึงพอใจในงานของอาจารย์พยาบาล

สุชาดา รัชชกุล*

เป็นที่ทราบกันดีว่าองค์ประกอบในการเรียนการสอนที่จะช่วยให้บรรลุจุดมุ่งหมายของการเรียนได้ประกอบด้วยผู้เรียน ผู้สอน และสภาพแวดล้อมในการเรียน ทั้ง 3 มีความสัมพันธ์และสำคัญไม่น้อยไปกว่ากันและกัน แต่ในสภาพความเป็นจริงของสถาบันการศึกษาโดยเฉพาะของรัฐ เมื่อพิจารณาทั้ง 3 องค์ประกอบแล้วจะพบว่า ในเรื่องสภาพแวดล้อมมักจะถูกมองข้ามหรือได้รับการดูแลเอาใจใส่ได้ค่อนข้างน้อย ส่วนใหญ่จะมุ่งเน้นให้ความสำคัญในการเลือกเฟ้นผู้สอนที่มีคุณวุฒิ และมีประสบการณ์กับการคัดเลือกผู้เรียนที่เก่งฉลาดเข้ามาเรียน เมื่อความสัมพันธ์ใน 3 สิ่งขาดความสมดุลย์ผลที่ตามมาย่อมสะท้อนให้เห็น 2 ประการ คือ ประการแรกคุณภาพของบัณฑิต ที่จบออกมา และประการที่ 2 คือ ความรัก ความพึงพอใจ และภาคภูมิใจในสถาบันการศึกษาของ อาจารย์และนักศึกษา

สภาพแวดล้อมของสถาบันการศึกษา : ความหมายและแนวคิด

มีคำกล่าวว่า สภาพแวดล้อมของผู้เรียนอาจแบ่งเป็นประเภทใหญ่ ๆ ได้ 2 ประการ คือ ครูผู้สอนและบรรยากาศสิ่งแวดล้อมของสถาบันการ

ศึกษา ครูผู้สอนเป็นที่รู้จักกันดีและได้รับการยกย่องหรือยอมรับว่ามีความสำคัญยิ่ง ในขณะที่บรรยากาศและสิ่งแวดล้อมของสถาบันการศึกษามักได้รับการกล่าวถึงน้อย เชื่อกันว่าสถาบันใดที่มีห้องเรียนสะอาด มีอากาศเย็นสบาย เงียบสงบ ตำราเรียนและโสตทัศนูปกรณ์พร้อมที่จะให้นักศึกษาและอาจารย์ได้ใช้ตลอดเวลา สิ่งเหล่านี้นอกจากช่วยให้การเรียนการสอนมีประสิทธิภาพแล้วยังช่วยสร้างความรู้สึกพึงพอใจในสถาบันการศึกษาของอาจารย์และนักศึกษาด้วย

สภาพแวดล้อมของสถาบันการศึกษาอาจแบ่งได้เป็น 3 ด้าน คือ

1. สภาพแวดล้อมด้านกายภาพ
2. สภาพแวดล้อมด้านวิชาการ
3. สภาพแวดล้อมการบริหารและการจัดการ

สภาพแวดล้อมทั้ง 3 ด้าน จะต้องเอื้ออำนวยและมีความสัมพันธ์ต่อกันและกัน หากด้านใดด้านหนึ่งพร่องไปย่อมส่งผลกระทบต่อเป้าหมายทางการศึกษาของสถาบัน

สภาพแวดล้อมด้านกายภาพ หมายถึง สภาพแวดล้อมด้านวัตถุ ได้แก่ ห้องเรียน การถ่าย

เทอากาศ ความสะอาด เสียงรบกวน แสงสว่างและ
โสตทัศนูปกรณ์

สภาพแวดล้อมด้านกายภาพที่ดีช่วยให้เกิด
ความสุข ทั้งทางด้านร่างกายและจิตใจต่อนักศึกษา
และอาจารย์ ทั้งยังช่วยสนับสนุนให้การเรียน
การสอนมีประสิทธิภาพ ก่อให้เกิดความรู้สึกที่ดีต่อ
การเรียนรู้ เกิดความรักความพอใจต่อสถาบัน อัน
จะส่งผลให้เกิดความรักความสามัคคีในสถาบันและ
มีความพยายามสร้างชื่อเสียงเกียรติยศให้กับตนเอง
และสถาบัน สุมณ อมรวิวัฒน์ (2528 : 79) ได้
เสนอแนวคิดปัจจัยสิ่งแวดล้อมที่เหนียวแน่น ส่งเสริม
จิตใจ และปลุกเร้าให้การเรียนการสอนเกิดประโยชน์
สูงสุดแก่นักศึกษาว่าสภาพของสิ่งแวดล้อมที่ดีมี
ลักษณะ 4 ประการ คือ ความสงบ มีอุปกรณ์ที่
อำนวยความสะดวก ความแปลกใหม่ ไม่จำเจและ
สะอาดมีระเบียบเรียบร้อย

ฝ่ายวิชาการของจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
(2523 : 6-11) ได้ให้หลักเกณฑ์ในการจัดสภาพ
แวดล้อมในการเรียนการสอนของสถาบันการศึกษา
ให้มีประสิทธิภาพควรมีลักษณะดังนี้

1. การจัดสภาพห้องเรียนต้องคำนึงถึง
ลักษณะการเรียนการสอนและวิธีการสอน โดย
คำนึงถึงวัตถุประสงค์ของการใช้ เช่น จะใช้บรรยาย
กลุ่มใหญ่ หรือใช้สอนกลุ่มย่อย ก็ควรจัดห้อง
เรียนให้เหมาะสม ในปัจจุบันอาจออกแบบแนวกั้น
เป็นประตูแบบพับเก็บได้สะดวกจะช่วยในเรื่องนี้ได้
มาก

2. โต๊ะ เก้าอี้ ควรเป็นแบบเบา ไม่เทอะทะ
เพื่อสะดวกต่อการเคลื่อนย้ายหรือปรับปรุง ลักษณะ
ภายในห้องเรียนควรจัดเก้าอี้ย่นให้นักศึกษานั่งบังกัน
ควรวางเก้าอี้ให้ทุกคนมองเห็นกระดานหรือผู้สอน
ได้ชัดเจน ในสถาบันการศึกษาที่ทันสมัยอาจยกพื้น

บริเวณผู้สอนให้สูงขึ้น หรืออาจทำห้องบรรยาย
แบบยกพื้นด้านหลังสูงแล้วเตี้ยลงมาด้านหน้า โดย
เฉพาะการเรียนที่ต้องสาธิตให้ดูจะช่วยให้เห็นได้
ทั่วถึงทุกคน

3. เสียงที่ใช้ในขณะที่สอนต้องให้ได้ยินทั่วถึง
ถ้าจะให้ดีควรใช้เครื่องขยายเสียง แต่ต้องคำนึงถึง
เสียงสะท้อนด้วย

4. ไฟฟ้าและแสงสว่าง แสงสว่างภายใน
ห้องเรียนควรได้รับจากแสงธรรมชาติและแสงจาก
หลอดไฟ บริเวณใดที่มีแสงสว่างเกินไปควรมีที่กัน-
แสง ส่วนไฟฟ้าควรมีการจัดตั้งในตำแหน่งที่พอ
เหมาะให้ได้รับแสงสว่างทั่วถึง

5. อากาศในห้องเรียน ควรมีการติดตั้ง
หน้าต่างให้ถูกทิศทางลม เพื่อให้เกิดการหมุนเวียน
ของอากาศ ถ้าสามารถติดตั้งเครื่องปรับอากาศจะ
ช่วยให้บรรยากาศของการเรียนการสอนดีขึ้น ลด
ปริมาณเสียงรบกวนจากภายนอกห้อง

6. ตำราเรียนและหนังสือ ควรมีมาก
เพียงพอกับจำนวนนักศึกษาและทันสมัย ห้องสมุด
ควรอยู่ในห้องเรียน เพื่ออำนวยความสะดวกในการ
ใช้บริการ

7. อุปกรณ์โสตทัศนูปกรณ์ ควรเลือกใช้
และติดตั้งอุปกรณ์ในที่เหมาะสม นักศึกษาเห็นทั่วถึง
ควรอยู่ในสภาพดีและพร้อมที่จะใช้งานได้ตลอดเวลา

การจัดสภาพแวดล้อมของสถาบันการศึกษา
เป็นองค์ประกอบสำคัญประการหนึ่งที่จะช่วยให้การ
เรียนรู้ของนักศึกษาได้บรรลุวัตถุประสงค์ ในขณะที่
เดียวกันก็สร้างความรู้สึกที่ดี ความรู้สึกพึงพอใจรัก
และผูกพันในสถาบันต่ออาจารย์และเจ้าหน้าที่อื่น ๆ
ภายในสถาบันด้วย

ประโยชน์ของการมีสภาพแวดล้อมที่ดี

การจัดสภาพแวดล้อมทางกายภาพของสถาบันการศึกษามองในแง่การบริหารบุคคลแล้วจะมีประโยชน์ต่อองค์กรและปฏิบัติงานดังนี้ (ภิญโญ สาขา 2524 : 150-152)

1. สร้างความพึงพอใจและความสุขในการทำงาน
2. ลดการสูญเสียเวลาในการสอน
3. เพิ่มพูนประสิทธิภาพในการสอน การมีอุปกรณ์การสอนที่ครบสมบูรณ์ มีหนังสือเพียงพอแก่การค้นคว้า ช่วยทำให้ผู้สอนทำงานด้วยความเต็มใจเต็มความสามารถ
4. สร้างสัมพันธภาพในการสอน เมื่อสภาพแวดล้อมมีความสะอาดมีความคล่องตัวในการเรียนการสอน ทำให้ผู้สอนมีความสุข มีทัศนคติที่ดีต่อหน่วยงาน
5. ลดอัตราการย้าย การลาออก ของอาจารย์ผู้สอน เนื่องจากความไม่พึงพอใจในสภาพแวดล้อม

ผลการวิจัยเกี่ยวกับสภาพแวดล้อมในการทำงาน

จากการศึกษาของ สุชาติ รัชชกุล (2533) ที่ทำการศึกษความพึงพอใจในงานของอาจารย์ในวิทยาลัยหัวเฉียว โดยทำการศึกษาอาจารย์วิทยาลัยหัวเฉียว จำนวน 26 คน เครื่องมือที่ใช้เป็นแบบสอบถามความคิดเห็น ซึ่งดัดแปลงมาจากแบบสอบถามความพึงพอใจของเฮิร์ชเบอร์ก แบ่งเป็น 2 ส่วน ส่วนแรกเป็นแบบสอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับความพึงพอใจในงานของอาจารย์ มีทั้งหมด 10 ด้าน รวมจำนวน 100 ข้อ ส่วนที่ 2 เป็นแบบสอบถามจัดอันดับความสำคัญแบบปลาย

เปิด จำนวน 24 ข้อ วิเคราะห์ข้อมูลโดยหาค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานผลการวิจัยพบว่าความพึงพอใจในงานโดยส่วนรวมอยู่ในระดับปานกลาง แต่มีความพึงพอใจระดับสูง 4 ด้าน คือ ด้านสภาพแวดล้อมในการทำงาน ด้านลักษณะและปริมาณงานด้านสวัสดิภาพและด้านเพื่อนร่วมงาน และการดำเนินงานภายใน และจากการศึกษาของ ประคักดี ตปนิยากร (2521) ได้ทำการศึกษาสภาพความพึงพอใจในงานของอาจารย์วิทยาลัยครูสังกัดกรมการฝึกหัดครู กระทรวงศึกษาธิการ ประชากรที่ใช้ศึกษามี 507 คน โดยใช้แบบสำรวจที่มีองค์ประกอบ 7 อย่าง คือ สภาพแวดล้อมในการทำงาน เพื่อนร่วมงาน การปกครองบังคับบัญชา เงินเดือนและสวัสดิการโอกาสก้าวหน้าในการทำงาน ความมั่นคงปลอดภัยและศักดิ์ศรีของอาชีพ ผลการศึกษพบว่า ความพึงพอใจในสภาพแวดล้อมในการทำงานอยู่ในระดับต่ำ และจากการศึกษาของ เจริญจันทร์ ทองวิวัฒน์ (2522) ในเรื่องขวัญ และความพึงพอใจในการปฏิบัติงานของอาจารย์ประจำระดับอุดมศึกษา โดยศึกษาเปรียบเทียบระหว่างวิทยาลัยเอกชนและมหาวิทยาลัยของรัฐ วิทยาลัยเอกชนที่ใช้ในการศึกษาได้แก่ วิทยาลัยกรุงเทพ วิทยาลัยหอการค้า วิทยาลัยธุรกิจบัณฑิตและวิทยาลัยอัสสัมชัญบริหารธุรกิจ ส่วนมหาวิทยาลัยของรัฐได้แก่ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ จำนวนประชากรที่ใช้ในการวิจัยสำหรับวิทยาลัยเอกชน 110 คน และมหาวิทยาลัยของรัฐจำนวน 224 คน ผลการวิจัยที่พบและน่าสนใจประการหนึ่งก็คืออาจารย์วิทยาลัยเอกชนมีขวัญและความพึงพอใจในระดับสูง คือสภาพแวดล้อมของที่ทำงาน ระดับปานกลางในเรื่องเงินเดือนรวมทั้งสิทธิประโยชน์ต่างๆ จากการศึกษาวิจัยดังกล่าว จึงพอสรุปได้ว่า สภาพแวดล้อมในการทำงานมีผลกระทบต่อความพึงพอใจในการทำงาน

ของอาจารย์เป็นอย่างมาก ข้อสังเกตที่ได้จากการวิจัยถึงปัจจัยสภาพแวดล้อมในสถาบันการศึกษาที่จะทำให้อาจารย์เกิดความพึงพอใจในการทำงานควรมีลักษณะดังต่อไปนี้

1. ห้องเรียน ห้องเรียนควรคิดเครื่องปรับอากาศ เพราะช่วยทำให้บรรยากาศการเรียนการสอนดำเนินไปได้ ด้วยความราบรื่น อากาศเย็นสบาย ทำให้อาจารย์และนักศึกษาพึงพอใจ ซึ่งจะส่งผลให้การเรียนการสอนมีประสิทธิภาพสูง จากการวิจัยของทบวงมหาวิทยาลัย (2529 : 20-21) พบว่าสถาบันการศึกษาของพยาบาลจะเน้นหนักในด้านการเรียนการสอนร้อยละ 69.45 รองลงไปคือ การให้บริการวิชาการแก่สังคม ร้อยละ 16.26 การทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรมร้อยละ 6.21 และการวิจัยร้อยละ 5.97 ดังนั้นห้องเรียนจึงมีความสำคัญมากที่จะช่วยให้นักศึกษาและอาจารย์ไม่เกิดความเบื่อหน่ายและนักศึกษามีความตั้งใจเรียนสูง

2. จำนวนนักศึกษา ในห้องเรียนแต่ละชั้นปี ควรจะมีจำนวนนักศึกษาไม่เกิน 50 คน หากนักศึกษามีจำนวนมากกว่านี้จะทำให้อาจารย์ผู้สอนดูแลนักศึกษาไม่ทั่วถึง ในภาคปฏิบัติการพยาบาลอัตราส่วนระหว่างอาจารย์ : นักศึกษา ในวิทยาลัยหัวเฉียวเท่ากับ 1 : 6 ซึ่งเป็นสัดส่วนตามเกณฑ์ของทบวงมหาวิทยาลัยกำหนดไว้ อาจารย์พึงพอใจระดับสูงเพราะสามารถนิเทศงานได้อย่างใกล้ชิดและทั่วถึง จากการวิจัยของทบวงมหาวิทยาลัย (2529 : 123) พบว่าสภาพการศึกษาพยาบาลของกระทรวงสาธารณสุขสัดส่วนระหว่างอาจารย์ : นักศึกษา เท่ากับ 1 : 19 ในขณะที่สถาบันเอกชนเท่ากับ 1 : 9

3. เครื่องมือเครื่องใช้และโสตทัศนูปกรณ์ ในห้องเรียนควรมีจำนวนมากเพียงพอและอยู่ในสภาพที่ดี สิ่งจำเป็นพื้นฐานที่ควรต้องมีในห้องเรียนคือ เก้าอี้เรียน ไมโครโฟน เครื่องฉาย แผ่นใส แผ่นใสพร้อมปากกา เครื่องฉายสไลด์ กระดานและ

ปากกาเขียนกระดาน สิ่งเหล่านี้ควรมีอยู่ประจำในแต่ละห้องเรียนและควรมีเจ้าหน้าที่ทำความสะอาดจัดให้เป็นระเบียบพร้อมที่จะใช้ได้ทุกวัน

4. ห้องพักอาจารย์ ควรแยกเป็นสัดส่วนออกมาจากห้องเรียน ไม่ไกลจากห้องเรียนมากเกินไปเพราะครึ่งช่วงระยะพักเป็นช่วงสั้น ๆ จึงไม่เหมาะถ้าอยู่ไกลเกินไป ภายในห้องพักอาจารย์ควรมีสิ่งอำนวยความสะดวก เช่น อาหารว่าง เครื่องดื่มต่าง ๆ หนังสือพิมพ์ ทั้งนี้ เพื่อให้อาจารย์ได้พักผ่อนหรือคอยเวลาก่อนเข้าสอน

5. ห้องสมุด จำนวนหนังสือและตำราที่ใช้ประกอบการศึกษาค้นคว้าที่จำเป็นควรมีมากเพียงพอกับความต้องการของนักศึกษาและอาจารย์ ขนาดห้องควรกว้างขวางพอเหมาะ บรรยากาศเงียบสงบ แสงสว่างพอดี และควรติดเครื่องปรับอากาศ โต๊ะเก้าอี้เขียนหนังสือมีมากพอในการเข้ามาใช้บริการ นอกจากหนังสือประเภทตำราเอกสารทางวิชาการแล้วภายในห้องสมุดควรมีหนังสืออ่านเล่นประเภทต่าง ๆ เพื่อช่วยผ่อนคลายอารมณ์และปลูกฝังนิสัยรักการอ่านหนังสือให้นักศึกษาด้วย

ปัจจัยทั้ง 5 ประการเป็นสภาพแวดล้อมของสถาบันการศึกษาขั้นพื้นฐานที่จะช่วยให้อาจารย์พึงพอใจ ซึ่งผู้บริหารสถาบันการศึกษาควรจะได้ตระหนักและพยายามสร้างบรรยากาศเหล่านี้ขึ้นมาโดยเฉพาะปัจจุบันมีการแข่งขันระหว่างสถาบันการศึกษาของรัฐบาลและเอกชนมากขึ้น เพื่อจะดำรงรักษาอาจารย์ไว้ในสถาบันนั้น ๆ ให้นานที่สุดเท่าที่จะทำได้ วิทยาลัยหัวเฉียวเป็นสถาบันอุดมศึกษาเอกชนซึ่งอยู่ภายใต้การควบคุมดูแลจากทบวงมหาวิทยาลัย เริ่มก่อตั้งเมื่อปี 2525 เปิดสอนในระยะแรกเพียงคณะเดียว คือคณะพยาบาลศาสตร์ อาจารย์มีหน้าที่หลักในการผลิตบัณฑิต การวิจัย การบริการทางวิชาการแก่สังคมและการส่งเสริม บำรุงวัฒนธรรม เห็นได้ว่างานของอาจารย์

นักคล้ายอาจารย์ในสถาบันของรัฐ ดังนั้นหากอาจารย์มีความพึงพอใจในงานที่ทำระดับต่ำย่อมส่งผลให้เกิดความเบื่อหน่ายและอาจจะลาออกจากงานไป อันส่งผลกระทบต่อสถาบันการศึกษาจากผลการวิจัยเหล่านี้เห็นได้ว่าสถาบันการศึกษาของเอกชนจะให้ความสำคัญเกี่ยวกับสภาพแวดล้อม ในสถาบันค่อนข้างมากเมื่อเทียบกับสถาบันของรัฐบาล เพื่อเป็นสิ่งจูงใจให้อาจารย์เกิดความพึงพอใจที่จะทำงานให้กับสถาบันต่อไป ดังนั้นจะเห็นว่าสภาพแวดล้อมของสถาบันการศึกษาเอกชนจะมีบรรยากาศที่ดีพร้อมเหมาะในการเรียนการสอนอย่างยิ่งเช่น ห้องเรียนจะติดเครื่องปรับอากาศทุกห้อง มีสื่อ-ทัศนูปกรณ์ติดตั้งพร้อมที่จะใช้ได้ในทุกห้องเรียน เครื่องมือเครื่องใช้ประกอบการเรียนทันสมัยและมีเพียงพอ เหล่านี้เป็นต้น องค์ประกอบของสภาพแวดล้อมในที่ทำงานที่ดี จะส่งผลให้อาจารย์เกิดความพึงพอใจที่จะทำงานในสถาบันนั้นต่อไป

ข้อเสนอแนะด้านการบริการสถาบันการศึกษาพยาบาล

การบริหารงานตามแนวความคิดในยุคปัจจุบัน ได้ให้ความสำคัญในเรื่องคนเป็นอันดับแรก เพราะคนเป็นปัจจัยเดียวของการบริหารงานที่ไม่เหมือนปัจจัยประเภทอื่น ๆ คือเป็นปัจจัยที่ผันแปรได้ (Duncan, 1981) ธรรมชาติของคนทำงานทุกคนจะมี 2 สิ่งอยู่ในตัวเองคือความเป็นคนมีเหตุมีผล และส่วนที่เป็นอารมณ์ ทั้ง 2 สิ่งจะเกิดควบคู่

กันเสมอ หากผู้บริหารสามารถเข้าใจถึงปัจจัยเกี่ยวกับคนและกำกับอารมณ์ให้เป็นไปทางบวกได้ นอกจากจะช่วยธำรงรักษาให้คนอยู่ในหน่วยงานนั้นได้แล้ว ยังจะช่วยให้งานมีประสิทธิภาพสูงขึ้นด้วย (Dubrin, 1989) ดังนั้นการคัดเลือกอาจารย์ที่ดี มีความรู้ความสามารถเข้ามาทำงานแล้วไม่ได้สิ้นสุดอยู่เพียงแค่นั้น ผู้บริหารจำต้องสร้างขวัญและความพึงพอใจให้อาจารย์ด้วย เพื่อจะได้ธำรงรักษาให้อาจารย์อยู่กับสถาบันนั้น ๆ นานเท่าที่จะทำได้

การเรียนการสอนในสถาบันการศึกษาพยาบาลมีความแตกต่างจากสถาบันการศึกษาอื่น ๆ เพราะนอกจากการสอนภาคทฤษฎีในชั้นเรียนแล้ว ต้องมุ่งเน้นการสอนในภาคปฏิบัติด้วย อาจารย์ต้องติดตามดูแลให้คำแนะนำช่วยเหลือนักศึกษาอย่างใกล้ชิด โดยลักษณะเช่นนี้ทำให้อาจารย์พยาบาลที่ทำการสอนมานานมีประสบการณ์ในการสอนมากจะสามารถทำการสอนได้อย่างราบรื่น และมีประสิทธิภาพสูง ในทางตรงกันข้ามหากมีการเปลี่ยนอาจารย์บ่อยครั้งเนื่องจากอาจารย์ลาออกผลที่ตามมาย่อมกระทบต่อประสิทธิภาพการสอน และมีผลต่อคุณภาพของบัณฑิตพยาบาลที่สำเร็จออกไปด้วย ดังนั้นในหลักการบริหารบุคคลแล้ว ผู้บริหารจึงควรมุ่งเน้นดูแลรักษาให้อาจารย์อยู่ในหน่วยงานให้นาน สร้างแรงจูงใจให้เกิดความพึงพอใจในงานที่ทำโดยเฉพาะเกี่ยวกับสภาพแวดล้อมในที่ทำงานให้เกิดขึ้นเพื่อสร้างแรงยึดเหนี่ยวป้องกันการขอย้ายงานหรือลาออกของอาจารย์

หนังสืออ้างอิง

กิติมา ปรีดีติติก. **ทฤษฎีหัวใจและคำจูน**. กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์รุ่งเรืองธรรม, 2529.

คณะอนุกรรมการศึกษาศถานการศึกษายาบาล, "สถานภาพการศึกษายาบาล" กรุงเทพ : ทบวงมหา-
วิทยาลัย, 2529.

เจิมจันทร ทองวิวัฒน์. "ขวัญและความพึงพอใจในการปฏิบัติงานของอาจารย์ประจำระดับอุดมศึกษา ศึกษา-
เปรียบเทียบระหว่างวิทยาลัยเอกชนและมหาวิทยาลัยของรัฐ." วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบัณฑิต
ภาควิชาการปกครอง บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2522.

ธงชัย สันติวงษ์ และชัยยศ สันติวงษ์. **พฤติกรรมบุคคลในองค์กร**. กรุงเทพ : โรงพิมพ์ ไทยวัฒนาพานิช,
2535.